

Відзначимо постійне збільшення загального часу перебування іноземців у готелях. Цей показник впродовж 1998-2003 рр. зріс у 1,6 раза. Проте, як свідчить статистика, дохід підприємства готельного господарства від надання послуг із проживання у розрахунку на одного приїжджого іноземця у 2003 році склав лише 58,7 дол. США (у 2000 році - 41,7 дол. США), що у кілька разів менше, ніж аналогічні показники готельного господарства Польщі чи Словаччини.

У сільській місцевості регіону вибір громадянами зарубіжних держав закладу розміщення є дещо іншим, ніж у Львові чи у містах обласного підпорядкування; у мотелях і кемпінгах обслуговано майже половину іноземців, які тимчасово проживали у сільських населених пунктах Львівщини. І хоча кількість обслугованих іноземців у сільській місцевості залишається незначною у порівнянні з містами, але за п'ять останніх років вона зросла аж у 2,4 рази.

Важливою проблемою для готельного господарства регіону є її моноцентрична просторова організація; готелі та інші місця для короткотермінового проживання сконцентровані переважно у Львові (22) і Пустомитівському (найближчий до обласного центру) районі - 10.

У перспективі зростатиме значення Мостиського, Яворівського, Жовківського і Сокальського районів, де активно розвивається прикордонна соціальна інфраструктура, збільшується кількість пунктів перетину українсько-польського кордону.

У гірських Сколівському, Старосамбірському і Турківському районах розвиток готельного господарства залежатиме від інвестування існуючої інфраструктури зимових видів відпочинку.

В аграрних Буському, Бродівському, Кам'янка-Бузькому і Жовківському районах розвиток готельного господарства пов'язаний з відновленням видатних пам'яток історії і культури, зацікавлення якими постійно зростає.

Важливим елементом готельного господарства Львівської області можуть стати відомі курорти регіону Трускавець і Моршин, де ведеться реконструкція існуючих закладів розміщення туристів і будівництво нових, переважно "високозіркового" класу.

ТУРИСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ІВАНА ФРАНКА

ЯРОСЛАВ ЛУЦЬКИЙ, ВАСИЛЬ ЛУЦЬКИЙ

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

У 1872 р. І.Франко з учнями Дрогобицької гімназії побував в Уричі, а наступного року взяв активну участь у мандрівці під керівництвом учителя

І. Верхратського з метою збору красназвчих та етнографічних матеріалів.

У 1874 р. Франко здійснює мандрівку за маршрутом: м.Стрий - Синевидне - Бубнище - Тисів - Мізунь - Вигоду - Лолин - Гошів - Болахів -

Стрий. Пізніше мандрував по Рожнятівщині, Скільщині, Тухольщині [2, с. 61].

У 1876 році І. Франко проводить для членів "Академічного гуртка", мандрівку за маршрутом: м. Львів - Долина - Мізунь - Лолин - Вишків.

У 1883 р. Франко організував "Етнографічно-статистичний гурток", який пізніше реорганізувався в "Кружок для устроювання вандрівок по ріднім краю". Під його керівництвом на теренах Східної Галичини у 1883-1889 рр. відбуваються шість щорічних мандрівок студентської молоді.

Ці мандрівки були надруковані у газеті "Діло". Їхнє узагальнення зробив І. Крип'якевич у нарисі "З історії галицького краснзнавства" [4, с.3-4].

Так, 4 серпня 1883 р. двадцять студентів Галичини здійснили подорож за маршрутом такими містами: Львів - Стрий - Станіслав - Богородчани - Манявський Скит - Надвірна - села Делятин - Коломия.

Улітку 1884 р. І. Франко та 80 студентів проводять мандрівку у Карпати. Подорож почалася 27 липня з м. Дрогобича, де вони оглянули пам'ятку українського будівництва XVIII ст. - церкву Юра, звідти поїздом до м. Борислава, а потім до Східниці - Урича - Підгородці - Крушельниці - Корчина - В. Синевидного - Розгірча - Бубнища (скелі Довбуша) - м. Болехова - Долину - Калуша - Станіслава - Коломию - Делятина - Микуличина - Ворохту. З Ворохти піднялися у гори: Говерла, Шпиці, Піп Іван, а потім вниз до сіл Буркут, Жаб'є, Устеріки, а звідти - сплавом на плотах Черемошє до Кут. Загальна протяжність цього маршруту становила близько 400 км. Із них пішки 137 км. і 30 км сплавом на плотах. Враження від подорожі Франко описав у праці "Українсько-руська студентська мандрівка літом 1884 р." [8, с.250]. Це був один з найбільш масових мандрівок на теренах Галичини в кінці XIX ст.

Не менш змістовною була мандрівка, яка відбулася влітку 1885 р. по Поділлям та на Покутті. Подорож почалася 3 серпня і пролягла маршрутом міст: Тернопіль - Микулинці - Теребовля - Хоростів - Копичинці - Гусятин - Чортків - Нижнів - Більче - Заліщики - Кіцмань - Чернівці. Тут вони відвідали поета Ю. Федьковича. Протяжність цього маршруту становила понад 250 км.

Влітку 1886 р. відбулася мандрівка у глибину Бойківщини. Маршрут проліг через Перемишль (Польща), Доброміль, Устеріки, Турку до Дрогобича.

У 1887 р. "Вандрівничий комітет" організовує мандрівку, яка почалася 31 липня за маршрутом: м. Станіслав - Коломия - Печеніжин - Косів - Яворів - Жаб'є, звідти сплавом на плотах до с. Залуччя, а потім пішки до Снятина.

У 1888 р. відбулась шоста подорож молоді по Золочівщині та Сокальщині. Під час мандрівок у селах та містах студенти виступали з доповідями, проводили культурно-просвітницькі вечори, допомагали порадами щодо налагодження діяльності українських товариств, збирали історичний та етнографічний матеріал. Як бачимо, що всі ці мандрівки Галичиною стали помітним явищем у культурно-просвітницькому житті краю [3, с.328].

У травні 1889 р. І. Франко з групою товаришів здійснив подорож містами та селищами за маршрутом: Стрий - Сколе - Лавочне - Бєсکید - Жупани -

Тухолька - В.Синевидне - м. Стрий. За 10 днів пройдено понад 140 км.

Починачи з 1901 р., І. Франко відвідує Криворівню. Тут побували:

М. Драгоманов, С. Вінцез, В. Гнатюк, В. Шухевич, Ф. Вовк, В. Антонович, М. Грушевський, І. Крип'якевич, Леся Українка, О. Кобилянська, О. Маковей, О. Олесь, А. Крушельницький, Г. Хоткевич, М. Коцюбинський, М.Жук, Могильницький, І. Труш та багато інших діячів не тільки Галичини, але й Наддніпрянської України [7, с.92].

З Криворівні І. Франко здійснив мандрівки: на г. Ватанарку (кордон держав - Австро-Угорщини і Румунії), г. Довбушанку, г. Говерлу, г. Піп-Іван та на інші вершини Карпатського хребта. Крім пішохідних мандрівок, він робив сплави Черемошем до Вишніці [1, с.47].

З 18 по 24 серпня 1904 р. за дорученням НТШ у Львові та товариства австрійських етнографів у Відні відбулася експедиція Бойківщиною [9, арк.27-29]. У ній взяли участь І. Франко, З. Кузеля, Ф. Вовк, П. Рябков та інші за маршрутом: м. Борислава через с. Мшанці - Турку - Бориню - Сможе - Сколе - Тухольку - Лавочне - Славськ - Нижнє Синевидне - м. Стрий [5, с.39].

За плідну працю в галузі етнографії І. Франко в 1902 р. став членом Віденського етнографічного товариства, а з 1907 – радником музею у Відні [6, с.272]. Результатом мандрівок І. Франка у Карпати були не лише публікації фольклорних та етнографічних матеріалів, але вірш "Сонце по небі колує" і віршований опис мандрівки "Зелемір", статтю "Етнографічна експедиція на Бойківщину" та написав низку теоретичних праць з етнології та етнографії.

Таким чином, І. Франко підвів теоретичне підґрунття про необхідність мандрівництва. Своєю діяльністю він стимулював розвиток туризму та краєзнавства, використовуючи при навчанні та вихованні української молоді.

Література:

1. Арсенич П. Прикарпаття в житті Каменяра. - Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1996. - 80с.
2. Дольницький А. Спомини пр молодого Івана Франка. // Спогади пр Івана Франка. К.: Наукова Думка, 1981.- С.61- 67.
3. Енциклопедія Українознавства. - К.: Глобус, 1993. - С.328.
4. Крип'якевич І.П. З історії Галицького краєзнавства // Туристика і краєзнавство.-Львів. - 1925. - Ч. 2.- С.3-4.
5. Матейко К. До історіографії етнографічного дослідження Бойківщини. Матеріали з етнографії. - Вип. VII-VIII. - К.: 1962. - С.39.
6. Мороз М. Зв'язки Івана Франка з Австрійським народознавчим товариством // Записки НТШ. - Львів, 1902. - Т.17.- С. 272.
7. Морозов М., Халімончук А. Шляхами Івана Франка. Львів: - 1966.- 103с
8. Франко І. Українсько-руська студентська мандрівка літом 1884р. // Збір. творів: у 50 т.- К.: Наукова Думка, 1986.- Т. 3 - С. 250-262.
9. ЦДІА України у Львові .Ф.309. оп.1, Спр.67, арк..27-29.